

Kirjallinen kuuleminen koskien tiedonantoa yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

Isät lasten asialla ry

Isät lasten asialla (ILA) ry on 2012 perustettu lastensuojelujärjestö, jonka tavoitteena on parantaa erolasten ja vanhempien hyvinvointia torjumalla erityisesti toisen vanhemman harjoittamaa huoltokiusaamista ja/tai lapsensa vieraannuttamista. Vieraannuttamisella tarkoitetaan toimintaa, jonka tavoitteena on eristää lapsi toisesta vanhemmasta sekä estää lapsen ja toisen välinen normaali suhde. Yleensä vieraannuttaja estää lapsen ja toisen vanhemman yhteydenpidon, tapaamiset ja/tai lapsen asumisen tämän vanhemman kanssa joko kokonaan tai merkittävästi. Vieraannuttaminen on vakavaa henkistä väkivaltaa lasta kohtaan. Huoltokiusaaminen on lapsen vanhempaan kohdistuvaa kiusaamista, jossa välineenä käytetään lasta.

Vieraannuttaminen ja huoltokiusaaminen aiheuttavat vuosittain vakavia vaurioita tuhansille, ellei kymmenille tuhansille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Lainsäädännöllä ei ole tähän saakka pystytty torjumaan vieraannuttamista tehokkaasti.

Isät lasten asialla ry arvioi seuraavissa vastauksissaan kuulemisen toimeksiantoa em. kontekstissa.

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

1. Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita

Yhteiskunnassa ei edelleenkään vallitse yhdenvertaisuus vanhempien välillä erotilanteissa. Yleensä tästä kärsivät lapset, jotka joutuvat liian usein olemaan erossa toisesta vanhemmastaan eron jälkeen yhteiskuntarakenteiden suosiessa toista vanhempaa, vaikka eri maissa tehdyt tutkimukset osoittavat poikkeuksetta, että lapsen hyvinvointi turvataan eron jälkeen parhaiten vuoroasumisella. Yhteiskunta ei myöskään puutu juuri lainkaan lapsen vieraannuttamiseen toisesta vanhemmasta vaan usein viranomaiset ja tuomioistuimet jopa palkitsevat vieraannuttajavanhempaa vieraannuttamisesta, vaikka se on aina lapsen edun vastaista.

2. Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla

Erotilanteissa viranomaisten yhdenvertaisuusosaaminen on ns. lasten kengissä. Erotilanteisiin valmentavaa yhdenvertaisuuskasvatusta tarvitaan koko tuomioistuinlaitokselle sekä lapsista ja vanhemmista vastaaville sosiaaliviranomaisille ja asiantuntijoille hyvinvointialueilla sekä esim. kuntien päivähoidon ja koulujen koko henkilöstölle.

3. Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä

Sukupuolittunut vanhemmuuspuhe on vihapuhetta, josta tulisi joutua vastuuseen. Erityisesti tämä koskee viranomaisia, mutta myös kansalaisia laajasti.

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

Ohjelmalla ei ole puututtu toisen vanhemman (yleensä ns. lähivanhempi) harjoittamaan vieraannuttamiseen millään tavoin.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Lasten asema vanhempien eron jälkeen sekä siihen liittyviä viranomais- ja tuomioistuinratkaisuja on laiminlyöty tutkimustoiminnassa. Tutkimusta ja kattavan datan hankintaa tällä alueella tulee lisätä huomattavasti niin, että syrjintä voidaan vihdoinkin tunnistaa ja päästä kohti yhdenvertaisuutta.

Isät lasten asialla ry 9.8.2023, puheenjohtaja Petri Guiland ja toiminnanjohtaja Petri Honkanen

